

Eén duidelijke pedagogiek in de hele school

Tekst Marijke Nijboer

Op vreedzame school De Poorter in Gorinchem wordt door de hele school heen hetzelfde gedrag gestimuleerd. Respect tonen, meedoen, verantwoordelijkheid nemen – zo bereidt de school kinderen voor op de maatschappij.

De Gorinchemse onderwijswethouder was begin november, tijdens de Week van het Respect, te gast op de school. Hij hield een toespraak en sprak met de kinderen. 'Die stelden heel goede vragen. Het geheel duurde een uur, maar de kinderen bleven rustig en geconcentreerd', zegt algemeen directeur primair onderwijs Jan van Veen van Stichting OVO. Hij klinkt nog steeds onder de indruk. Rana uit groep 7 reageert nuchter: 'De wethouder vertelde hoe je respectvol met elkaar moet omgaan. En dat je je eigen mening mag geven. Dat hebben wij gedaan.'

Daltonschool De Poorter is sinds 2016 een vreedzame school. Directeur Winnie Boeter vindt dat de speerpunten van De Vreedzame School, sociale competentie en democratisch burgerschap, een mooie aanvulling vormen op die van het Daltononderwijs (vrijheid en verantwoordelijkheid, samenwerking, zelfstandigheid). Daarnaast formuleerde de school eigen kernwaarden: veilig, eerlijk en rustig. Winnie: 'Die drie poten vormen samen een driehoek, waarmee we een brede ontwikkeling van onze kinderen willen stimuleren. Ze zorgen samen voor een pedagogisch

klimaat waarin er ruimte is om te leren en tegemoet te komen aan onderlinge verschillen.'

Burgerschap

De school heeft een diverse populatie en koos mede voor 'vreedzaam' vanwege de ruime aandacht voor burgerschap. 'Wij leren kinderen dat je het niet altijd eens hoeft te zijn', zegt Winnie, 'maar dat je wel goed naar elkaar moet luisteren. Ons pedagogisch klimaat wordt gedragen door alle kinderen. Wij modelen, zodat de kinderen leren dat zij eigenaar zijn van wat er gebeurt. Het is niet erg dat ze een keer een fout maken, maar daarna bespreken we: hoe ga je het een volgende keer anders doen?' Eigenaarschap: wat houdt dat eigenlijk in? Rana legt uit: 'Bijvoorbeeld dat ik tijdens de

Foto's Johannes van Camp/Studio Ziezo

les vraag of de juf het nog een keertje wil uitleggen. Als ik niks zeg, ga ik misschien fouten maken in de toets.'

Rana en Else (groep 8) leiden het bezoek trots rond door de school. Beiden zijn mediator en Else is ook lid van de leerlingenraad. De speciaal getrainde mediators lopen tijdens de pauzes met een hesje aan op het schoolplein. Else: 'Wij mogen alleen conflicten helpen oplossen. Ruzies melden we bij de meester of juf op het plein. Wij zijn een hulpmiddel; de kinderen lossen het conflict zelf op.'

In Else's lokaal hangt een poster met omgangsregels die de klas heeft opgesteld. Daaromheen prijken de handtekeningen van alle kinderen. 'De school is van iedereen', zegt Else. 'We zijn allemaal anders maar niemand is meer of minder.' Rana: 'Iedereen heeft een vriendje. We hebben respect voor elkaar.' Ze wijzen op de gele, rode en blauwe petten die her en der in de school hangen. Deze herinneren de kinderen eraan dat ze kunnen kiezen voor gedrag. Rood staat voor alleen denken aan jezelf, blauw voor ontwijkend gedrag, geel voor het oplossen van een conflict.

Reflecteren

De uitgangspunten van de school staan mooi op papier, zegt Winnie, maar: 'Het papier en de werkelijkheid moeten overeen komen. Als dit onze doelen zijn, welk gedrag hoort daar dan bij? Dat moet voor de kinderen duidelijk zijn.' Daarom reflecteren alle klassen bijvoor-

beeld elke dag bij één lesonderdeel. Winnie: 'We geven van tevoren aan waarop we gaan reflecteren, en bespreken na afloop of de doelen en afspraken zijn nagekomen. We vragen ook: dit is het gedrag dat we verwachtten. Is dat gelukt?' Jan: 'Dat is op deze school een natuurlijk proces geworden.'

De algemeen directeur po: 'Eenheid in benadering is volgens mij een belangrijk kwaliteitaspect van een school. Dat je met z'n allen één taal spreekt. Dat het overal veilig en rustig is en dingen op dezelfde manier worden uitgelegd. Ik vind het uniek hoe de kinderen en volwassenen hier met elkaar omgaan. Ik hoor van ouders dat zij daar ook trots op zijn.'

De school heeft de gesprekscyclus met ouders over de ontwikkeling van hun kinderen aangepast. De leerkrachten starten aan het begin van het schooljaar met een coachgesprek met de kinderen en oudervertelgesprekken 'Ouders weten het beste waar je hun kind meekan triggeren, waar de handvatten zitten die wij ook kunnen gebruiken', zegt Winnie. 'Ouders en leerkrachten zijn heel enthousiast over het delen van hun kennis en ervaring.'

De directeur heeft nog twee dromen. Ze wil liefst dat ook de bso met De Vreedzame School gaat werken. En zou het niet mooi zijn als haar school werd omgeven door een Vreedzame Wijk? 'Dan werkt de hele omgeving eraan mee dat kinderen leren participeren in de samenleving.'

De Vreedzame School is een compleet programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Kinderen en jongeren leren over democratie door samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. De CED-Groep ontwikkelt het programma steeds door en werkt aan nieuwe lesmappen voor basisscholen en lessen voor nieuwkomerskinderen. De Vreedzame School is erkend in de Databank Effectieve Jeugdinterventies van het Nederlands Jeugdinstituut. Inmiddels werken ruim duizend scholen met het programma. www.devreedzameschool.nl

Meer weten?
Mirjam van de Ven
m.vandeven@cedgroep.nl
www.devreedzameschool.nl

Cursussen over
vreedzaam?
Kijk op
pagina 19